

UNIVERSITEIT GRONINGEN
FAKULTeit WETENSCHAPPEN

Verduurzaming inzet beeldschermzorg thuiswonende ouderen

Praatplaten 6 mei

Context onderzoek

Leren van de versnelde ervaringen

Het is van groot belang is dat er verder wordt gekeken dan naar de huidige situatie.

(10)(2e), (10)(2e) bij Zilveren Kruis zegt daarover: *“Het is verstandig om in deze crisis-periode heel goed te kijken naar positieve en negatieve effecten van ingezette digitale zorg. Als we dat niet doen missen we een unieke kans om te leren van de versnelde ervaringen die we nu opdoen. Die ervaring is straks goud waard, om de juiste keuzes te maken voor inzet van digitale zorg als vervanging van bestaande fysieke contacten en consulten.”*

Bedoeling is om in korte tijd inzicht te creëren hoe terugvallen op de oude werkwijze kan worden voorkomen én om praktische handvatten te bieden om de huidige werkwijze vast te houden, voor alle partijen en trajecten die zich bezig houden met beeldscherm zorg voor thuiswonende ouderen

Zorgen dat wijkverpleging teams en huisartsen die gestart zijn met beeldschermzorg voor thuiswonende ouderen de nieuwe werkwijze vasthouden

Binnen < 2 maanden resultaten die bijdragen tot verduurzaming beeldschermzorg

...aansluitend bij behoefte en acties zorgverzekeraars

...draagt bij aan doelstelling juiste zorg op juiste plek

... aansluitend bij al bestaande akkoorden, programma's en trajecten met een e-health stimuleringscomponent

... inbedding in inkoopbeleid en inkoopafspraken tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders

Urgentie: de werkwijze moet veranderen, voor het momentum voorbij is !

De quick scan in samenwerking met zorgverzekeraars richt zich op beeldschermzorg bij de doelgroep Wijkverpleging en Huisartspraktijken met hun cliënten (grote groep bestaat uit ouderen).

Beeldschermzorg in de betekenis van *zorg leveren met het gevoel van nabijheid*

Keuze qua doelgroepen:

Grotere wijkverpleging organisaties en huisartspraktijken (circa 100 SET Covid aanvragen) die deels traditioneel werken en deels bezig zijn met e-health. De vragen worden gesteld aan de persoon die het werk organiseert, die de werkwijze bepaalt.

Definitie beeldschermzorg

Een vorm van zorg waarbij een zorgverlener op afstand via een beeldscherm en camera communiceert met een zorgvrager of een zorgverlener

Het gaat om de levering van functionele beeldschermzorg (beeldbellen/videobellen) waarbij de behandelaar en de cliënt via een beeldscherm met elkaar kunnen communiceren via een beveiligd platform (AVG-proof, 24-7). Evt. gecombineerd met biometrische gegevens, ondersteuning mantelzorgers en medicatie inname

Bedoeling is om in 2 maanden tijd tot een beeld te komen hoe de corona gerelateerde inzet van beeldzorg in de praktijk wordt beleefd en hoe deze kan worden vast gehouden. Het betreft geen formeel onderzoek of effectiviteitsmeting. De resultaten van dit brede onderzoek moeten laten zien dat beeldzorg breed wordt toegepast en aanleiding geven tot actie in het werkveld (*er is geen reden meer om het niet te doen*) en bijdragen aan al lopende trajecten gericht op stimulering ehealth.

Beoogde resultaten :

- Input voor gesprekken met de wijkverpleging (VWS) over werkwijze in 2022.
- Concrete handvaten voor landelijke wijkverpleging teams hoe zij kunnen vasthouden aan 'zorg op afstand', opties voor digitale/blended praktijkvoering.
- Overzicht van mogelijke valkuilen
- Selectie en publicatie van een aantal succesverhalen over gebruik beeldschermzorg bij wijkverpleging en huisartsen en benoemen van vormen van zorg waar het goed werkt.
- Zorgen voor een positieve stimulans om grote middenmoot in beweging te krijgen. Bijvoorbeeld door een gezamenlijk manifest/ akkoord met zorgverzekeraars (met doelstellingen en intenties) ter stimulering van blijvend gebruik beeldschermzorg bij wijkverpleging en huisartsen in komende jaren. Evt. uitgebreid met koepels e.d.
- Als bij product: in kaart brengen welke trajecten nu lopen ter stimulering beeldschermzorg (als vorm van ehealth).

Aanpak

- Akkoord van alle betrokkenen op onderzoeksvragen
- VWS zet onderzoeksvragen uit met hulp van RVO en VitaValley en probeert ook interviews met betrokken cliënten en hulpverleners te organiseren.
- Zorgverzekeraars zetten de vragen uit bij innovators (tevens covid-19 SET)
- Alle partijen leveren de data aan voor analyse en het opwerken naar conclusies en aanbevelingen

Van te voren is niet bekend wat de gesprekken gaan opleveren. We richten ons met name op succesverhalen, maar we staan ook open voor negatieve signalen en vertalen die naar mogelijke valkuilen.

Bronnen:

- SET Covid-19 aanvragen van wijkverpleging/thuiszorg en huisartsen
- Interviews door VWS en zorgverzekeraars bij covid-19 SET aanvragers

Nu buiten scope

- Gemeenten. Zij kunnen betrokken worden in eventueel vervolgtraject.
- Alle andere sectoren behalve wijkverpleging en huisartsenpraktijken
- Andere vormen van ehealth (dus geen beeldschermzorg)
- Intramurale zorg

Organisatie zorgaanbieder

Beschrijving situatie:

1. Hoe wordt de beeldschermzorg nu (tijdens corona ingezet)?
2. Wat is het verschil met oude werkwijze? Wordt beeldschermzorg nu anders ingezet dan voorheen?
3. Hoe draagt dit bij aan de juiste zorg op de juiste plek?
4. Welke inzet/veranderingen waren hiervoor nodig?

Beschrijving effecten:

5. Wat is het effect op de kwaliteit van zorg?
6. Wat is het effect van gebruik van beeldschermzorg op je business model?
7. Wat heeft de organisatie geleerd en neemt zij mee ?

Duurzame inzet van beeldschermzorg:

8. Wat is ervoor nodig dat beeldschermzorg integraal onderdeel wordt van een nieuwe werkwijze??
9. Wat zie je als belangrijke randvoorwaarden om beeldschermzorg ook na corona in de zorg te blijven inzetten?
10. Welke aanbevelingen zijn er voor het inkoopbeleid van inkopers rond de inzet van beeldschermzorg?
11. Welke quick wins voorkomen terugval op oude werkwijze ?

Professional

Beschrijving effecten:

12. Hoe ervaren de hulpverleners de inzet van beeldschermzorg?
13. In hoeverre kan de professional zelf besluiten gebruik te maken van beeldschermzorg?

Duurzame inzet van beeldschermzorg:

14. Wat is volgens wijkverpleegkundigen/ verzorgende nodig om beeldschermzorg ook na corona te blijven gebruiken?
15. Hoe kan het draagvlak bij hulpverleners eventueel worden vergroot ?

Cliënten en mantelzorgers

Beschrijving effecten:

16. Wat vinden de cliënten en mantelzorgers en de van de inzet van beeldschermzorg?
17. In hoeverre kan de client of mantelzorger zelf besluiten gebruik te maken van beeldschermzorg?

Duurzame inzet van beeldschermzorg:

18. Wat is volgens cliënten en mantelzorgers nodig om beeldschermzorg ook na corona te blijven gebruiken?
19. Hoe kan het draagvlak bij cliënten eventueel worden vergroot ?

VWS

- Selectie wijkverpleging/huisartspraktijk aanvragers covid-19 SET
- Belscript en verdeling interviews over VWS en zorgverzekeraars
- Vragen stellen bij de wijkverpleging teams en huisartsen die de covid-19 SET hebben aangevraagd
- Ophalen ervaringen reguliere SET en Fasttrack, analyse met VitaValley.
- Clientorganisaties vragen om hulp bij het bevragen van cliënten en mantelzorgers
- Bureau regelen voor analyse van de antwoorden

Zorgverzekeraars:

Onderzoeksvragen uitzetten bij aan hen gerelateerde wijkverpleging teams en huisartsen die een covid-19 aanvraag hebben uitgezet en/of waarvan bekend is dat zij beeldschermzorg hebben ingezet tijdens de corona crisis

Voor de kwaliteit van beantwoording is het belangrijk dat de vragen zoveel mogelijk in gesprek worden toegelicht

Commitment zorgverzekeraars

Zijn jullie akkoord

- met onderzoeksdoel ?
- de onderzoeksvragen en de uitleg erbij ?
- de definitie van beeldschermzorg?
- Met de intentie om tot een gezamenlijk manifest te komen?

Willen jullie meewerken en zelf ook onderzoeksvragen uitzetten bij jullie koplopers/innovators?

- De uitkomsten zijn publiek en mogen vrij gebruikt worden?
- Met anonimisering van de aanvragers/organisaties?

Praktische voorbeelden van beeldschermzorg

Foppe Rauwerda, Beeldzorgadvies, en Johan Krijgsman, Nictiz, hanteren in hun publicatie de volgende definitie: **een vorm van zorg waarbij een zorgverlener op afstand via een beeldscherm en camera communiceert met een zorgvrager of een zorgverlener.** Concrete voorbeelden

Beeldschermzorg als communicatiemiddel

Bij informele zorg doet een beeldscherm dienst als communicatiemiddel tussen een (oudere) patiënt en familie, vrienden of mantelzorger. Bij deze vorm van zorg wordt beeldcommunicatie ook gecombineerd met slimme sensortechnologie, die mantelzorgers bijvoorbeeld informeert wanneer hun cliënt het huis verlaat of de koelkast opent.

Alternatief voor huisbezoek

als alternatief voor bezoek aan huis, bijvoorbeeld binnen de ouderenzorg. Bv meekijken bij het instellen van een insulinepen of het organiseren van de dag. Voordeel is dat reistijd en –kosten bespaard worden en werktijd efficiënter benut wordt omdat contact via beeldscherm meer *to the point* is dan een bezoek aan huis.

Beeldoverleg op afstand

Het onderling contact tussen zorgverlener en cliënt via beeldcommunicatie om bv. oefeningen door te nemen of evaluaties te doen. Zo hoeft deze patiëntengroep niet naar hun hulpverlener af te reizen en kan het op een eigen locatie en tijd.

Virtuele wachtkamer virtuele bezoek aan huisarts. Dankzij de introductie van virtuele wachtkamer binnen huisartsenpraktijken, kunnen patiënten voor een adviesgesprek, het bespreken van een uitslag of het vragen van informatie vanuit huis bij hun huisarts terecht. Volgens patiënten zijn deze gesprekken van beeldscherm tot beeldscherm meer *to the point*, waardoor er meer tijd is om overige zaken te bespreken. De aanbieders van beeldcommunicatie-software zijn bezig om deze communicatieplatformen uit te breiden met koppelingen met wearables en zelfmanagement tools, zodat deze verzamelde informatie gebruikt kan worden als input voor het gesprek.

Ketenzorg

Waar zorgverleners in de eerste-, tweede- en derdelijnszorg via een beeldscherm communiceren voor overleg of het delen van beelden (zoals MRI-beelden) of kennis. Dit levert op verschillende fronten besparingen op, waaronder in reistijd of vergaderruimten. Maar het biedt zorgprofessionals ook de mogelijkheid om hun specialistische kennis onafhankelijk van tijd en plaats in te zetten.

Belangrijke toevoeging van aantal betrokken partijen is dat het zou moeten gaan om *het organiseren van gevoel van zorg in nabijheid*